

18/a.

London, 1859. március 31.

KOSSUTH LUDVIGNAK AZ OLASZ KÉRDÉSRŐL SZÓLO
ELŐADÁST KÜLDVE MEG.

Sk. levél, O. L., N. M. Kossuth-ir.

Barátom,

Egy napról másikkra annyira el voltam foglalva, rögtönös választ igénylő fontos levelezésekkel, hogy teljes lehetetlen volt ígéretemet hamarébb beváltani az Olasz kérdésről. 1856-ban mondott lecture-öm némi kivonatának elküldése iránt. Most küldök valamit a dologból, ha éppen hasznát veheted jó, ha nem, etiam bene.⁶¹ Fontosság nincs a dologban. Érdek is csak annyiban, hogy épen most megint ama congressusi hínárba akarják lökni az olasz ügyet, mellyről figyelmeztetém az angol népet 56-ban, hogy kábaság az olasz kérdést illy uton megoldhatónak hinni.

Heilprin számára ha jól emlékszem még Januárban elküldtem az ajánló leveleket fiad addressára, mellyet tudatál velem.

Isten áldjon, barátod

KOSSUTH

19

Páris, 1859. április 1.

SZARVADY KOSSUTHNAK BIXIO KÖZBENJÁRÁSÁRÓL
NAPOLEON HERCEGNÉL.

Sk. levél, O. L., N. M. Kossuth-ir.

Tisztelt Uram!

Hiven referálok. Barátom ígérete szerint a herceggel beszélt és az oklevélről is szólt — én szóról szóra leirom mit feljegyeztem, mig barátom beszélt. Az oklevélre nézve, miről szinte conversaltak je dois dire que la question posée par K. qu'il est l'homme nécessaire et indispensable en Hongrie, que du moment qu'on ne s'adresse à Vous on a des intentions mauvaises a fait sur le prince un effet qu'il n'a pas produit sur Mr de C. Il trouve ce point de vue trop personnel et blessant pour la France. Quant à la menace de contrecarrer les projets même avant de les connaître et de s'opposer ainsi a la delivrance de la Hongrie que par sa voi (!) lui a paru ne pas être d'un patriote. Barátom hozzá tette — én megvallom, hogy comme question de forme cela m' a choqué aussi. En France on considère les choses ainsi. C'est aux autres qu'il faut laisser dire cela. — Erre én azt válaszoltam: hisz ő nekünk mondta, mert mások nem úgy szóltak mint kellett volna. És ő nem a saját érdekében kívánja felvilágosítani a hatalmasságokat, hanem az ügy érdekében. Egyébként a herceg azért beszél, mert őt is körülvették és mert úgy adták elő, mintha K[ossuth]ból valami ambitio beszélne, mig ő csak egyszerűen előadta mit tévő leszen, az az mit parancsol neki

⁶¹ *Révélations sur la crise italienne.* Bruxelles, 1859.